

A közönségnevelés gyümölcsei lassan beérnek –

**erről, valamint az új évad kezdetéről nyilatkozott Ókovács Szilveszter,
az Operaház főigazgatója**

I A fiatalok megszólítása, koncertre csábítása a zenekarok esetében nem zajlik zökkenőmentesen. A nagy létszámú együttesek mozgatása költséges, és ha nem sikerül megtölteni a nézőteret – nyilván diákokra tervezett jegyárak mellett –, akkor az ifjúsági koncertek anyagi veszteséget okoznak. Milyen koncepció mentén és milyen eredményekkel sikerül ezt az Operaház vezetőjeként áthidalnia?

– A Magyar Állami Operaház több mint kétszáz ifjúsági- és gyermekprogramot futtat egy szezonban. Két különböző korosztályt célzó hangszerbemutató-sorozat, bábopera, kicsiknek tartott épületbejáró túra, gyermek-kamaraopera, ifjúsági kamaraopera, óvodás és kisiskolás balettvezetés, vidéki iskolai operakommandó, kétféle nagytermi gyermekopera és egy mesebalett, idén pedig már wagneri zenekarra hangszerelt meseopera is várja a kisebbeket. Közönségnevelő munkánk koronagyémántja az OperaKaland, amely évente két sorozatban – önmagában – negyvenezer középiskolást toboroz az Erkel Színházba az ország minden szegletéből; vendégeink nagy

számára utal, hogy négy év alatt a kétszázazredik diák is nálunk járt. Az Opera Nagykövetei mindezeket túl évente több mint ezer iskolai, közösségi előadást tartanak vetített anyaggal, személyes demonstrációval. Pár éve arra is rájöttünk, hogy a zenetanárokat is képeznünk kell a jobb eredmények eléréseért. Mára már akkreditált programmal rendelkezünk a tanfolyamokhoz, amelyeket olyannyira komolyan veszünk, hogy azokon az Opera igazgatói is előadnak, magam is. Hosszú ez a felsorolás, főleg ha még azt is hozzászámolom, hogy mindegyik programunk 90% feletti kihasználtsággal fut, miközben egyik sem ingyenes. Egyiket sem engedném el szívesen, mert kellene a színek, hisz a gyermekközönség ugyanolyan sokféle tud lenni, mint a felnőtt, s ennyi kis individuumból csak sokszínű paletta által szólhatunk.

I Mennyiben könnyebb a helyzet a színpadi zene tekintetében, mint a szimfonikus koncerteken? Ad-e a színpad, a cselekmény annyi pluszt, ami miatt pri-

vilégizált helyzetben van az opera más műfajokkal szemben?

– Ad. Itt nem muszáj „beszélő fejnek” megakasztania az élményt, mert az képes magáért is beszélni. Ugyanakkor egy opera- vagy balettelőadás nem él meg akárhol, az ösztönös művészet bonyolultság nyer a réven, de veszít a vámon: a nagyobb szabású produkciókat röghöz köti a színházi lét.

I Ön szerint hogyan lehetne a nevelésben hangsúlyosabbá tenni a koncertlátogatást?

– Azt hiszem, nincs rá mindenhol érvényes válasz. Egy biztos: az elkötelezett, lelkes pedagógusok példája, ügyeskedése mindig átragad a tanítványokra. Ha még tudás is van mögötte, az már robbanó elegy: ha egy ilyen tanár jól választ élményt és megágyaz annak, akkor elértük a célt.

I Véleménye szerint miben kellene változtatni a nagyzenekarok ifjúsági stratégiáján, milyen változtatásokkal lehetne több fiatal hangversenyekre csábítani?

– Erre most nincs helyből revelatív ötletem, sosem vezettem szimfonikus zenekart. A beavatott előadások a rutin részei, de olyanok, mint az orvosi protokoll: attól még szükség van rájuk – és jók is –, hogy régóta mennek. Inkább az előadásokban szereplő szpikerek kiégésére kell figyelni. Én azt se bánám, ha a szolfézsórákon az ideig-óráig hangszert tanulókat is megtanítanák zenét hallgatni. Az iskolai énekórákon pedig a művészetek összekapcsolását szorgalmazom: operaszövegeket és programverseket szavalni, vagy hangulatokat lerajzolni nagyon izgalmas, és annak is lehet

benne sikerélménye, akinek más irányú adottsága hiányzik.

I Ha lezajlik a felújítás, illetve elkészül az Eiffel Műhelyház, akkor szándékozik-e teret és lehetőséget adni más együtteseknek ifjúsági koncertek tartására? Egyáltalán: milyen együttműködést lát szükségesnek és lehetségesnek a budapesti zenekarokkal?

– Természetesen a helyiségbérlet nyitott ügy, mi annak is örülünk, ha az Erkel Színházat használja valaki koncerthelyszínnek, habár úgy tapasztalom, a hazai zenekarok félnek tőle, mert nincs 1.800 nézőjük egy programra. Ugyanakkor az Opera zenekara a világ egyik legnagyobbja, jelenleg 210 státuszra való magasan képzett és az operairodalomban igen jártas művész a kollégám. Három teljes Rigoletto-zenekar tud leülni egymás mellé: ha muzsikálni szeretnénk, nekünk elsősorban magunkra kell számítanunk.

I Hogyan kezdődik az új évad az Operaház dolgozói számára? Sikerült-e az átmeneti időre a termék hiányát megoldani?

– A zenekari próbaterem ügye amúgy építészeti horror az Operaházban: sem az Ybl-palotába, sem az Erkel Színházba nem terveztek ilyet annak idején. Előbbiben aztán a negyedik emeleten, a festők terme helyén folytak a próbák, a Népopera zenekara dél-

előttönként az árokban próbált, már ha egyáltalán erre sor került. Bő harminc éve, hogy a Hajós utcai Üzemházban elkészült egy közepesen alkalmas terem, és húsz éve sincs, hogy a Jókai utcában zenekari centrumot gründoltunk. Mivel most az Operaház és az Üzemház is bezár, a zenekar csak a Jókai utcában próbál és üllőpróbál, de jószerivel eddig is ezt tette, úgyhogy meg tudjuk oldani. Egyebek mellett ezért is kellett a régi, 105 oldalas kollektív szerződést felmondani. Ha úgy esik, délután fogunk próbálni, ezt nem szeretném kérvényezni valamely szakszervezeti illatú „felügyelő bizottságnál”, mert a mienk is egy munkahely, ahol azé a jog, akié a felelősség is. A zenekar próbaterem-igénye tehát megoldott, ez a probléma most nincs az első számban.

I A sajtóban arról lehet olvasni, hogy a dolgozók sztrájkra készülnek. Ön szerint mi ennek az oka? Tud, tudott-e olyan megnyugtató feltételeket biztosítani a számukra, hogy erre ne kerüljön sor?

– Nincs jó véleményem a sztrájklobogatókról. Ha megteszik, fizetési listákat fogok lobogtatni, de komoly sztrájkra mégsem számítok. Az úr, aki ezt kívülről szervezi, néhány hete a MÁV-nál is komoly eredményeket ért el, délre már talán ketten is megtagadták a munkát, gondolom, a két bizalmi. Az Opera most különös évadokat

él át, a nagycsalád egy házba szorult, míg a többi otthonát tatarozzák (Operaház, Üzemház) vagy építik (Eiffel Műhelyház). Aki nem érti, hogy mindez érte is történik, és nem képes értékelni, hogy se tömeges elbocsátás, se fizetéscsökkenés nem sújtja, csak megalázóan szép turnék és Erkel színházi előadások, az ne sztrájkoljon, hanem inkább menjen el. De ezt inkább elméletben mondom, mert senki nem fog elmenni és sztrájk sem lesz.

I A közelmúltban megszűnt kollektív szerződés hiányában nincs olyan dokumentum, amely rögzíti a munkavállalók speciális helyzetéből adódó kötelességeit és jogait. Jelen helyzetben – azaz amíg a színház nem használható – tervezi-e, hogy új kollektív szerződést készítenek?

– Hat éve vezetem az Operát. Az első háromban nem volt, a másodikban volt kollektív szerződés. Önmagában a szerződés ténye semmit nem old meg, a tartalma a lényeg. Formailag mindenképp számítok egy új, szűkebb dokumentumra, amely a megváltozott helyzetben nagyobb mozgásteret ad, elő is terjesztettük hónapokkal ezelőtt. A törvényeket betartva, az Opera hagyományos pénzcspajait elzárva működünk, és ebben az is jó a munkavállalónak, hogy ami nem csepeg ki, végül abból is ő részesül. Aki ezt fel fogja, máris a természetes szövetségeseink. (Mechler Anna)

A BUDAFOKI DOHNÁNYI ERNŐ SZIMFONIKUS ZENEKAR

próbajátékot hirdet

NAGYBŐGŐ TUTTI ÁLLÁSRA

A próbajáték anyaga:

Dittersdorf: Nagybőgőverseny 1. tétel Gruber kadenciával

Zenekari állások:

Beethoven: IX. szimfónia 4. tétel
Mozart: g-moll szimfónia 4. tétel
Bartók: A kékszakállú herceg vára
Smetana: Az eladott menyasszony
Mozart: Haffner szimfónia 4. tétel
Verdi: Otello
Beethoven: V. szimfónia 3. tétel

IDŐPONT:

2017. október 24. 15:30 óra

HELYSZÍN:

1087 Budapest, Kerepesi út 29/B. IV. épület

JELENTKEZÉS:

a druckerzsuzsa@gmail.com e-mail címen, vagy a +361/322-1488-as telefonszámon lakcím, telefonszám, magyar nyelvű önéletrajz mellékelésével, Drucker Zsuzsa művészeti titkárnál (+36306702440) 2017. október 20-ig.

A zenekari állások kottáit a jelentkezés beadása után, egyeztetés alapján lehet átvenni a zenekar titkárságán.

A próbajátékon zongorakísérőről nem tudunk gondoskodni.

Budapest, 2017. szeptember 18.

Hollerung Gábor
ügyvezető, zeneigazgató